

שם השאלון: עמדות של סטודנטים כלפי שילוב מחשב

מקור: גילת, י' שגיא, ר' יעקובי, ט' (2004). עמדות של סטודנטים כלפי שילוב מחשב בלמידה – מחקר המשך. דוח מחקר, מכללת לוינסקי לחינוך.

תיאור השאלון: הנתונים נאספו באמצעות שאלון שפותח לצורך המחקר שנערך בשנת תשס"ב ונעשו בו מספר שינויים לצורך המחקר הנוכחי. השאלון נבנה על בסיס ראיונות עומק עם מובילי פרוייקט הקורסים משלבי הטכנולוגיה ועל בסיס רקע תיאורטי רחב בתחום הלמידה מרחוק ומגוון המשתנים המשפיעים עליה ומושפעים ממנה. השאלון הועבר למדגם פיילוט, כיתת לימוד בקורס "שיטות מחקר", להערות והארות ורק לאחר מכן לאוכלוסיית המחקר.

השאלון כולל את החלקים הבאים:

- א. פרטים אישיים של הסטודנטית: שנת לימודים, מסלול לימודים, תחום התמחות.
- ב. מידע על הקורס בלמידה מרחוק שאליו התייחסו בשאלון. בחלק זה של השאלון הוצגו מאפיינים של שילוב מחשב בקורס, והמשיבים התבקשו לציין באיזו מידה המאפיינים האלה היו קיימים בקורס. המאפיינים התייחסו לשילוב תקשורת בלמידה (למשל, האם הלמידה כללה קבוצת דיון, יומן אישי), לשימוש במאגרי מידע באתר של הקורס (למשל, מצגות, קישורים לאתרים אחרים) ולמטלות (למשל, מטלות להגשה בקבוצת דיון, מטלות לבדיקה עצמית).
- ג. שימוש במחשב: השאלות בחלק זה התייחסו לשימוש במחשב לפני הלימודים במכללה, תפיסת השליטה בכלי מחשב והמקומות בהם משתמשים במחשב בלימוד הקורסים המתוקשבים.
- ד. תפיסות למידה – הוראה: חלק זה בדק את התפיסות של תהליך הלמידה – הוראה על ידי הסטודנטיות, באמצעות היגדים שחלקם התייחסו לתהליך הלמידה וחלקם התייחסו לתפקיד המורה. היגדים אלה נכללו בשאלון שהועבר במחקר בשנת תשס"ב. ניתוח גורמים העלה שני גורמים של תפיסות למידה ושני גורמים של תפיסות הוראה. במחקר הנוכחי נבדקה המהימנות של הגורמים האלה באמצעות מקדמי אלפא של קרונברך. לוח מספר 2 מציג את הגורמים ואת מקדמי המהימנות שנמצאו במחקר הנוכחי.

לוח 2: גורמים של תפיסות למידה – הוראה

מקדם המהימנות	דוגמאות להיגדים	הגורם
.75	אני מעדיפה לארגן בעצמי את תהליכי הלמידה שלי; אני מעדיפה ללמוד בקצב שלי;	מכוונות עצמית בלמידה
.63	אני מעדיפה שמציבים לי מסגרות ברורות ויעדים מוגדרים בלמידה; אני מרבה להשוות את התקדמותי בלימודים לעמיתי;	מכוונות חיצונית בלמידה
.70	המורה והתלמידים יכולים להוות קבוצת למידה; המורה מנחה את התלמידים לבניית ידע;	המורה כמתווך ידע
.63	המורה הוא מקור הידע העיקרי בלמידה; איכות הקשר עם המורה תלויה בכמות הזמן שהוא נמצא עם תלמידיו בכיתה;	המורה כמקור ידע

לצורך הניתוחים הסטטיסטיים הפכו ארבעת הגורמים לארבעה מדדים, על ידי חישוב ממוצע התשובות לשאלות הכלולות בכל גורם.

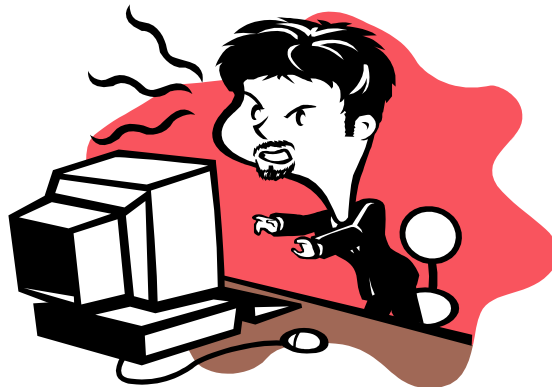
ה. עמדות כלפי למידה מרחוק באמצעות מחשב: בחלק זה התבקשו המשיבות להביע את עמדתן בנוגע ללמידה מרחוק, באמצעות מספר שאלות כמו: שביעות רצון מהקורס המתקשב, הנכונות ליישם למידה מרחוק בעבודת ההוראה בעתיד, ההעדפות לגבי מידת השילוב של למידה מרחוק בקורסים במכללה שהם עתידים ללמוד. בנוסף, הוצגו למשיבות היגדים המתארים מאפיינים של הלמידה מרחוק, והן התבקשו להביע את מידת הסכמתן עם היגדים אלה. ניתוח גורמים שנערך על היגדים האלה במחקר שנערך בשנת תשס"ב העלה שני גורמים: תפיסת היתרונות של למידה מרחוק (למשל, תורמת לפיתוח החשיבה, מקדמת את ההתפתחות המקצועית) ותפיסת החסרונות של הלמידה מרחוק (למשל, מעוררת חששות, גוזלת זמן הדרוש כדי להספיק ללמוד את חומר הלימוד). בחישוב המהימנות של הגורמים האלה נמצאה אלפא של .88. בגורם של תפיסת היתרונות ומקדם אלפא של .50. בגורם של תפיסת החסרונות. לצורך הניתוחים הסטטיסטיים נבנו שני מדדים, על ידי ממוצע התשובות להיגדים הכלולים בכל אחד מן הגורמים.

שאלון לסטודנטים¹

בקורס בשיטות מחקר ו/או סטטיסטיקה

תשס"ד

היחידה למחקר ולפיתוח במכללה חוקרת תפיסות הוראה-למידה בהקשר של למידה מרחוק בקורס זה. אנו מבקשים את שיתוף הפעולה שלכם במילוי השאלון. השאלון הוא אנונימי ונועד לצורכי מחקר בלבד.

תודה על שיתוף הפעולה,
היחידה למחקר ופיתוח

---

¹ כל הנאמר בלשון נקבה כוונתו זכר ונקבה

1. מין: ז: כן/ לא

נ: כן/ לא

2. גיל:

3. שפת אם: עברית: כן/ לא

ערבית: כן/ לא

רוסית: כן/ לא

אחרת: כן/ לא

אחרת:

4. שנת לימודים: ב: כן/ לא

ג: כן/ לא

ד: כן/ לא

אחרת: כן/ לא

אחרת:

5. מסלול לימודים (הקפי בעיגול):

1. יסודי: כן/ לא

2. על-יסודי: כן/ לא

3. הגיל הרך: כן/ לא

4. חינוך מיוחד: כן/ לא

5. מוסיקה: כן/ לא

6. הסבות: כן/ לא

7. הסמכה להוראה: כן/ לא

6. האם השתתפת בשנות לימודיך במכללה בקורסים בלמידה מרחוק כולל שנה זו?

לא / כן

7. אם כן בכמה קורסים השתתפת?

B. לפניך שורה של מרכיבים המופיעים בקורס זה. צייני לגבי כל מרכיב באיזה מידה הוא תרם ללמידה מעמיקה ויעילה בקורס

לא השתמש תי במרכיב זה	במידה רבה מאוד				כלל לא	
9	5	4	3	2	1	1. טקסטים של החומר הנלמד
9	5	4	3	2	1	2. מצגות
9	5	4	3	2	1	3. קבוצת דיון לצורך מתן מענה לשאלות ובירורים ודיון בסוגיות בנושאי הלימוד
9	5	4	3	2	1	4. אימייל להתכתבות בתכני הקורס (שאלות, תרגילים, עבודות וכו')
9	5	4	3	2	1	5. מבחני חזרה
9	5	4	3	2	1	6. תרגילי חזרה
9	5	4	3	2	1	7. מטלות להגשה
9	5	4	3	2	1	8. ספר הלימוד
9	5	4	3	2	1	9. מרכז התמיכה של הקורס
9	5	4	3	2	1	10. מרכז התמיכה של המחשבים
9	5	4	3	2	1	11. עמיתים ללימודים
9	5	4	3	2	1	12. החומר שנוצר בקבוצת הדיון

C. הערכת ההוראה בקורס

לפניך רשימת היגדים המתייחסים להוראה. צייני את מידת הסכמתך להיגדים אלה על הסולם.

היגד	כלל לא				במידה רבה מאוד
1 ידע רב של המרצה התחום ההוראה שלו, מתבטא בתכנים שבאתר	1	2	3	4	5
2 המרצה תכנן היטב את תהליך הלמידה באמצעות האתר	1	2	3	4	5
3 מבנה האתר מסייע ללמידה יעילה ומשמעותית	1	2	3	4	5
4 חומרי הלמידה באתר מאפשרים בחירה של צורת הלמידה	1	2	3	4	5
5 המרצה מתייחס בכבוד לסטודנט	1	2	3	4	5
6 המטלות תורמות ללמידה בקורס	1	2	3	4	5
7 המרצה זמין לסטודנטים הן באתר והם פנים אל פנים	1	2	3	4	5
8 הקורס מעורר חשיבה ומאתגר	1	2	3	4	5
9 הקורס מרחיב את הידע של הסטודנט	1	2	3	4	5
10 הקורס מסייע ליצור קישור עם תחומי ידע אחרים ו/או עם השדה	1	2	3	4	5
11 התקשורת באתר הקורס מקדמת את הלמידה	1	2	3	4	5
12 אני מרוצה משילוב הלמידה מרחוק בקורס זה	1	2	3	4	5

D. לפניך רשימה של כלים ממוחשבים. דרגי את מידת שליטתך בכל אחד מן הכלים האלה, כאשר 1 מציין שאינך שולטת כלל בכלי, ו- 5 מציין שהנך שולטת בכלי במידה רבה מאוד.

מידת השליטה					כלי המחשב
במידה רבה מאוד			כלל לא		
5	4	3	2	1	1. מעבד תמלילים
5	4	3	2	1	2. מצגת Power Point
5	4	3	2	1	3. גיליון אלקטרוני Excel
					4. שיטוט באינטרנט
5	4	3	2	1	5. בניית אתרי אינטרנט
5	4	3	2	1	6. דואר אלקטרוני
5	4	3	2	1	7. מנגנוני חיפוש מאגרי מידע
5	4	3	2	1	8. לומדות חינוכיות

ג. עמדות

E. דרגי את מידת הסכמתך עם ההיגדים הבאים העוסקים בעמדות כלפי למידה מרחוק.

1- מציין "איני מסכימה כלל" ו-5 מציין "מסכימה במידה רבה מאוד".

מידת ההסכמה					למידה מרחוק:
רבה מאוד			כלל לא		
5	4	3	2	1	1. תורמת לפיתוח החשיבה
5	4	3	2	1	2. מקשה על הלמידה
5	4	3	2	1	3. מעוררת חששות
5	4	3	2	1	4. מסייעת ליצירת קשרים חברתיים
5	4	3	2	1	5. מחזקת את הקשר עם המורה בקורס
5	4	3	2	1	6. מקדמת את ההתפתחות האישית

F. ההיגדים שלפניך מתייחסים להעדפותיך בלמידה. דרגי את מידת הסכמתך/אי הסכמתך לכל היגד.

במידה רבה מאוד				כלל לא	
5	4	3	2	1	1. אני מעדיפה לארגן בעצמי את תהליכי הלמידה שלי
5	4	3	2	1	2. אני מעדיפה ללמוד בקצב שלי
5	4	3	2	1	3. למידה עם עמיתים משפרת את איכות הלמידה
5	4	3	2	1	4. חשוב לי לקבל הדרכה אישית בלמידה
5	4	3	2	1	5. אני מעדיפה להתייעץ ברוב התחומים עם מומחים
5	4	3	2	1	6. למידה עם עמיתים תורמת ללמידה העצמית

G. ההיגדים שלפניך מתייחסים בעיקר למורה ולתפקידיו. דרגי את מידת הסכמתך/אי הסכמתך לכל היגד.

במידה רבה מאוד				כלל לא	
5	4	3	2	1	1. המורה הוא מקור הידע העיקרי בלמידה
5	4	3	2	1	2. המורה מנחה את התלמידים לבניית ידע
5	4	3	2	1	3. הוראה באמצעות מחשב היא בידי המורה למחשבים
5	4	3	2	1	4. המורה הוא האחראי לבחירת או כתיבת חומרי הלמידה ברשת
5	4	3	2	1	5. המורה הוא המנחה בדיונים באינטרנט

H. אם היית צריכה להתחיל את לימודיך בקורס זה מחדש, איך היית מעדיפה ללמוד?
סמני בעיגול את התשובה המועדפת

1. כל הקורס פנים אל פנים

2. שילוב של למידה מרחוק ופנים אל פנים

3. כל הקורס בלמידה מרחוק בדומה לשנה זו

I. באיזה מידה את מתכוונת לשלב טכנולוגיות מחשבים מתקדמות בהוראתך בעתיד, בהנחה שיהיו לך האמצעים המתאימים?

במידה רבה מאוד				כלל לא
5	4	3	2	1

J. באופן כללי באיזו מידה היית מרוצה מהשתתפותך בקורס זה

במידה רבה מאוד				כלל לא
5	4	3	2	1

K. האם לדעתך המכללה צריכה לחייב כל סטודנט להשתתף במספר קורסים של למידה מרחוק במסגרת לימודי ה-B.E.d? כן / לא

מה היית מציעה למורים במכללה לעשות כדי לשפר את הקורסים בלמידה מרחוק?

מה היית מציעה למכללה לעשות כדי לשפר את מערך התמיכה בלמידה מרחוק?